

A brown bear is swimming in dark, rippling water. The bear's head and back are visible above the surface, and its front paws are extended forward. The water is dark blue/black with white highlights from the ripples.

Vassdragstreff, Narvik 24 august

Vilkårsrevisjoner-en nøkkel til bedre vannmiljø

Foto: Roger Brendhagen

Felles vannkoordinator

- Representerer miljø- og friluftslivsorganisasjonene
- **Medvirkning og deltagelse i arbeidet med vanndirektivet**
- Allmenne interesser
- Vilkårsrevisjonene har vært og er en av de viktigste temaene

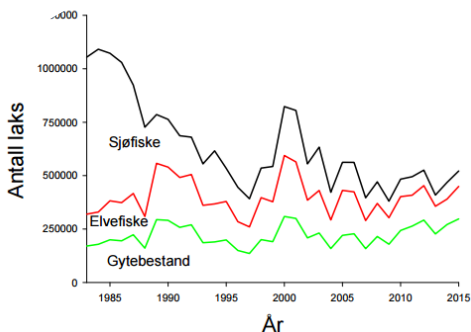

Hvorfor vilkårsrevisjon?

- De eldste vannkraftkonsesjonene ble gitt på en tid da samfunnets syn på natur, miljø og friluftsliv var fundamentalt annerledes enn i dag
- Flere nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser knyttet til bevaring av biologisk mangfold
- Liberalisering av energimarkedet
- Mange nye inngrep i vassdragsnaturen som fører til stor samlet belastning
- Økt nyttebart tilsig

Stor påvirkning fra vannkraft

- Over 70% av de største vassdragene er regulert
- Elver og bekker er nå på rødlista over truede naturtyper
- Om lag en tredjedel av vannforekomstene har ikke god tilstand, og nærmere halvparten står i fare for ikke å ha god tilstand i 2021- vannkrafta er en av de store påvirkerne

Trua arter

- Lakseinnsiget til elvene er mer enn halvert siden 80-tallet til i dag
- Arter går tapt. Omlag 7% av de *truete artene trenger våtmarker og ferskvann*. De fleste av disse er vanninsekter, karplanter og moser.
- Et stort antall lokale genetiske bestander av storørret og relict laks er sterkt truet
- Elvemuslingen er sårbar og forgubbes

Vilkårsrevisjonene er en nøkkel for å rette opp

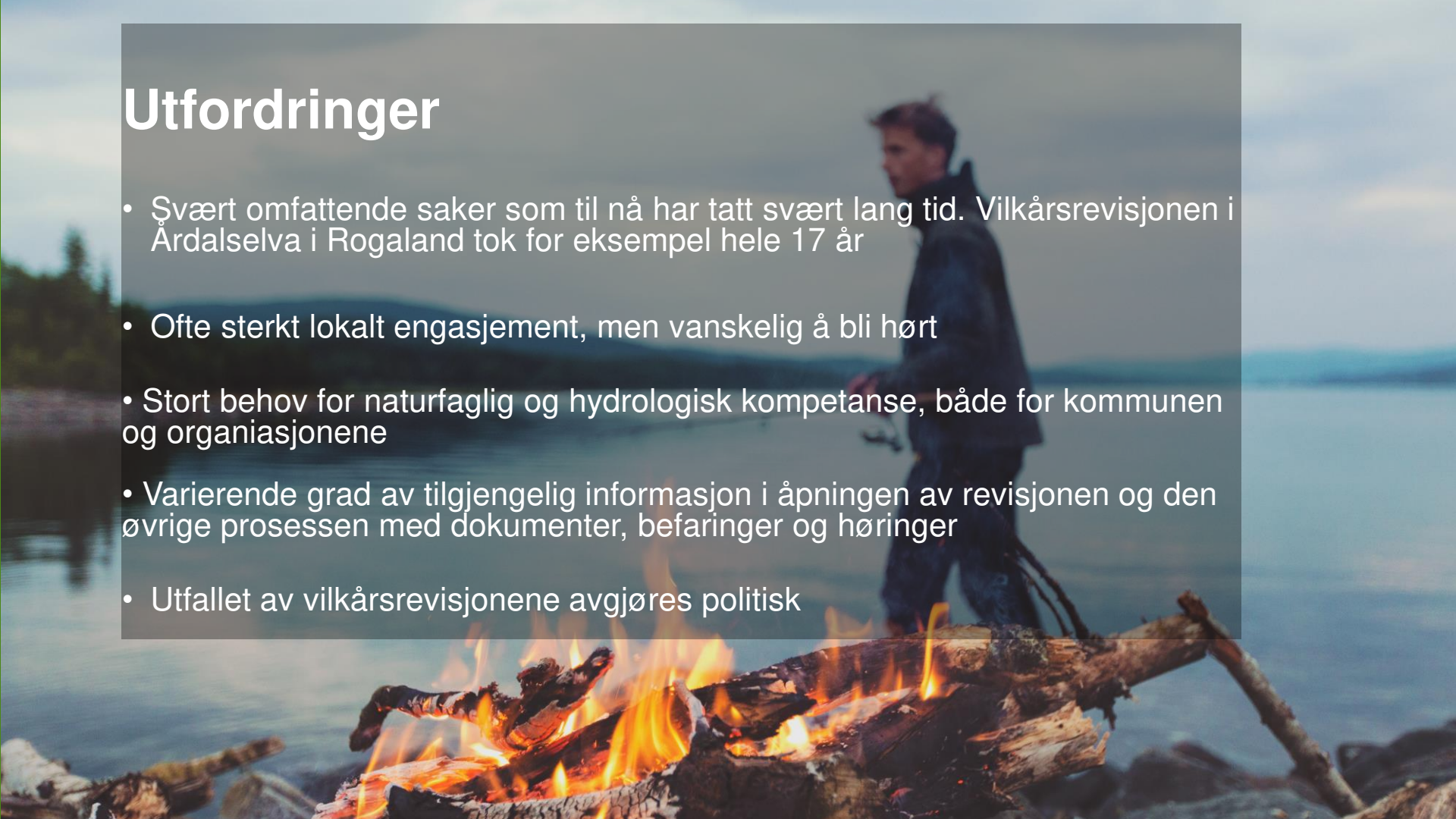

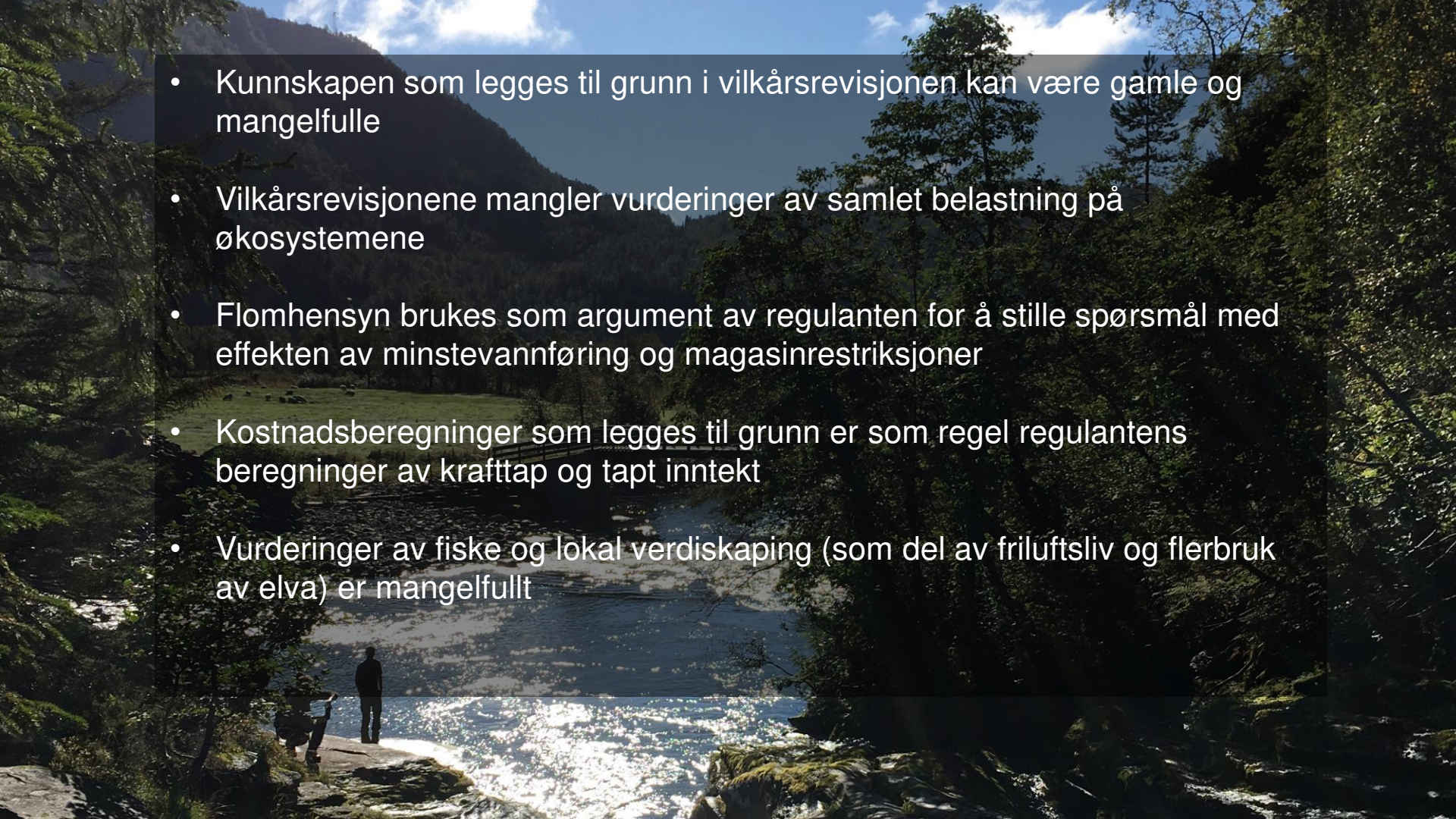
Figur 1. Beregnet antall villaks som årlig har kommet tilbake fra havet til kysten av Norge (fi linje), antall villaks som har kommet til elvene (rød stiplet linje, det vil si antallet som er igjen i antall villaks som er igjen til gytebestandens etter beskatning (grønn heltrukket linje, det vil si beskatning i sjøen og elvene) i perioden 1983-2015.

-
- Mange vilkårsrevisjoner på trappene
 - Noen få er gjennomført til nå, men mange pågående
 - Store forventinger om å få på plass minstevannføring og naturforvaltningstiltak

Utfordringer

- Svært omfattende saker som til nå har tatt svært lang tid. Vilkårsrevisjonen i Årdalselva i Rogaland tok for eksempel hele 17 år
- Ofte sterkt lokalt engasjement, men vanskelig å bli hørt
- Stort behov for naturfaglig og hydrologisk kompetanse, både for kommunen og organisasjonene
- Varierende grad av tilgjengelig informasjon i åpningen av revisjonen og den øvrige prosessen med dokumenter, befaringer og høringer
- Utfallet av vilkårsrevisjonene avgjøres politisk

-
- Kunnskapen som legges til grunn i vilkårsrevisjonen kan være gamle og mangelfulle
 - Vilårsrevisjonene mangler vurderinger av samlet belastning på økosystemene
 - Flomhensyn brukes som argument av regulanten for å stille spørsmål med effekten av minstevannføring og magasinrestriksjoner
 - Kostnadsberegninger som legges til grunn er som regel regulantens beregninger av krafttap og tapt inntekt
 - Vurderinger av fiske og lokal verdiskaping (som del av friluftsliv og flerbruk av elva) er mangelfullt

- Vi ser at samarbeid mellom organisasjonene og kommunen er viktig
 - God dialog og samarbeid med regulant og NVE gir bedre prosess
 - Det legges stadig bedre til rette for god medvirkning
 - Slike saker er helt avhengige av engasjerte ildsjeler
-
- Skjoma er et godt eksempel!

Takk for
oppmerksomheten!